



**ULUSLARARASI
GELENEKTEN GELECEĞE
ANADOLU MOTİFLERİ
SEMPOZYUMU**

**14 - 16
MAYIS**

**SAMSUN AHŞAP CAMİLERİNDE LALE MOTİFİNİN KÜLTÜREL BELLEK
VE TASARIM BAĞLAMINDA İNCELENMESİ**

Yağmur Yüce¹

Özet

Bu çalışma, Samsun ilinde yer alan ahşap camilerdeki bezeme geleneği içerisinde önemli bir yere sahip olan lale motifinin kültürel ve estetik bağlamını incelemeyi ve bu mirası çağdaş tasarım üretimi aracılığıyla görünür kılmayı amaçlamaktadır. Anadolu'nun tarihsel birikimi içerisinde mimari süsleme unsurları yalnızca dekoratif öğeler değil, aynı zamanda kültürel belleğin taşıyıcılarıdır.

Araştırma kapsamında Çarşamba ilçesinde bulunan Kocakavak Köyü Cami ile Porsuk Köyü Cami örneklem olarak belirlenmiştir. Saha incelemeleri sonucunda kapı kanatları, minber ve ahşap yüzeylerde yer alan bitkisel kompozisyonlar belgelenmiş; lale motifinin kıvrık dal, hatayi ve yaprak unsurlarıyla kurduğu estetik bütünlük analiz edilmiştir. Motifin kompozisyon içindeki konumu, simetri anlayışı ve detaylarda görülen bilinçli çeşitlenme değerlendirilmiştir.

Elde edilen veriler doğrultusunda lale motifi, Samsun Olgunlaşma Enstitüsü çini atölyesinde altı farklı form üzerinde yeniden yorumlanmış; geleneksel kompozisyon şeması korunurken çağdaş yüzey düzenlemeleri geliştirilmiştir. Üretilen tasarımlar grafik uygulamalarla desteklenerek pul ve posta kartı çalışmalarına dönüştürülmüştür. Böylece mimari bezemeden görsel iletişim nesnesine uzanan çok katmanlı bir aktarım süreci oluşturulmuştur.

Çalışma, yerel mimari mirasın belgelenmesi, korunması ve tasarım yoluyla yeniden üretilmesinin kültürel sürdürülebilirlik açısından önemini ortaya koymaktadır. Geleneksel motiflerin disiplinlerarası yaklaşımla değerlendirilmesi, Samsun'un ahşap cami

¹ Samsun Olgunlaşma Enstitüsü/ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sanat Tarihi Bölümü, Samsun/Türkiye, yagmuryuce@hotmail.com.

bezemelerinin ulusal ve uluslararası ölçekte tanıtımına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Samsun Ahşap Camileri 1, Lale Motifi 2, Kültürel Bellek 3, Çini Tasarımı 4, Görsel İletişim 5.



**INTERNATIONAL
SYMPOSIUM ON
ANATOLIAN MOTİFS
FROM TRADITION TO THE FUTURE**

**14 - 16
MAY**

**THE TULIP MOTIF IN SAMSUN'S WOODEN MOSQUES A STUDY IN THE
CONTEXT OF CULTURAL MEMORY AND DESIGN**

Yağmur Yüce¹

Abstract

This study aims to examine the cultural and aesthetic context of the tulip motif, which occupies a significant place within the ornamental tradition of wooden mosques in Samsun province, and to render this heritage visible through contemporary design production. Within the historical accumulation of Anatolia, architectural decorative elements function not merely as ornamental components but also as carriers of cultural memory.

Within the scope of the research, Kocakavak Village Mosque and Porsuk Village Mosque, located in the Çarşamba district, were selected as case studies. As a result of field investigations, vegetal compositions found on door panels, the minbar, and wooden surfaces were documented; the aesthetic integrity established by the tulip motif in relation to curved branches, hatayi motifs, and leaf elements was analyzed. The position of the motif within the composition, the understanding of symmetry, and the deliberate variation observed in details were evaluated.

Based on the obtained data, the tulip motif was reinterpreted on six different forms at the tile workshop of Samsun Olgunlaşma Institute. While preserving the traditional compositional schema, contemporary surface arrangements were developed. The resulting designs were supported by graphic applications and transformed into stamp and postcard designs. Thus, a multilayered transmission process extending from architectural ornamentation to visual communication objects was established.

The study demonstrates the importance of documenting, preserving, and reproducing local architectural heritage through design in terms of cultural sustainability. Evaluating traditional

¹ *Samsun Olgunlaşma Institute/ Ondokuz Mayıs University Graduate Education Institute, Department of Art History, Samsun/Türkiye, yagmuryuce@hotmail.com.*



motifs through an interdisciplinary approach aims to contribute to the promotion of Samsun's wooden mosque ornamentation at both national and international levels.

Keywords: *Wooden Mosques of Samsun 1, Tulip Motif 2, Cultural Memory 3, Tile Design 4, Visual Communication Design 5.*
